

ZESPÓŁ PORADNI NR 3

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 6

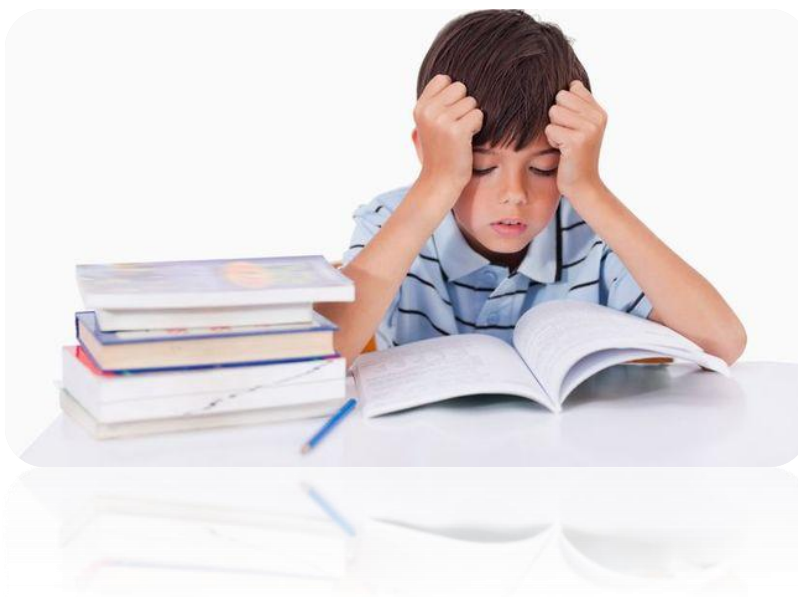
Specjalistyczna Poradnia Wczesnej Diagnostyki i Rehabilitacji

20 - 863 Lublin, ul. Młodej Polski 30

tel./ fax (81) 741- 09- 30; 0-501-37-00-90

www.zp3.lublin.pl / e-mail: poczta@zp3.lublin.eu

TRUDNOŚCI SZKOLNE A NIEPOWODZENIA SZKOLNE DZIECKA

GAZETKA NR 15

opracowanie:
Stanisława Krasowska – pedagog, terapeuta pedagogiczny

Trudności w procesie uczenia się są czymś naturalnym. Nowy temat, zadanie wymagają wysiłku, by je przyswoić lub rozwiązać. Dodatkowo w zdobywaniu wiedzy, wykształcenia zawsze towarzyszy napięcie - stres mobilizujący do działania. Zazwyczaj trudności te dziecko pokonuje samodzielnie, wieńcząc swoją pracę sukcesem, dobrze wykonanym zadaniem, czy sprawdzianem na piątkę. Niektóre dzieci jednak, z różnych przyczyn, nie potrafią sobie poradzić - trudności wydają się przerażać ich siły. Konieczna jest wtedy pomoc rodziców i nauczycieli. Jeśli jej zabraknie, początkowe trudności mogą doprowadzić do niepowodzeń szkolnych.

Niepowodzenia szkolne to sytuacja, w której uczeń mimo możliwości psychofizycznych nie opanowuje materiału, nie spełnia wymagań określonych programem nauczania w danej klasie (kl. I-III) lub w zakresie przedmiotu (kl. starsze).

- Dziecko stara się przyswoić wiedzę i umiejętności, lecz jego wysiłki nie przynoszą oczekiwanych efektów – zaległości pogłębiają się, a oceny nie są zadowalające.
- Widoczne są postępy w nauce i dobre oceny, lecz nauka dokonuje się poprzez zbyt duży wysiłek dziecka, niewspółmierny do poziomu stawianych wymagań, lub wyłącznie przy staraniach i wysiłku rodziców, korzy-

staniu z korepetycji i dodatkowej pomocy.

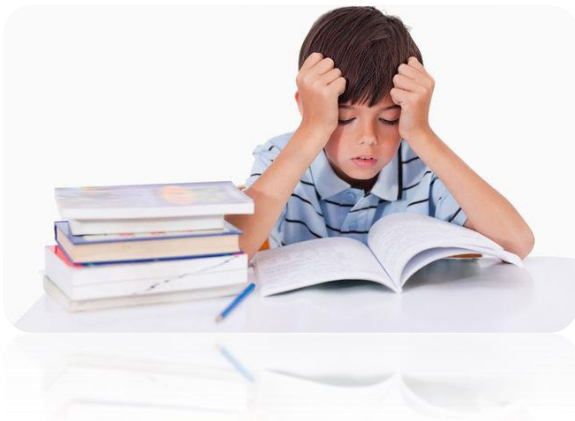
PRZYCZYNY NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH

- A. Fizyczno – psychiczne możliwości ucznia.
- B. Warunki społeczne, środowiskowe - sytuacja rodzinna, warunki socjalne.
- C. Działania szkoły – niewłaściwe metody nauczania, zawyżony stopień oczekiwań.

Czynniki te są ze sobą sprzężone, wzajemnie się przenikają i warunkują, dlatego działania podejmowane, by pomóc dziecku powinny dotyczyć wszystkich sfer życia dziecka.

Dziecko radzi sobie w szkole wtedy, gdy:

- jest zdrowe, ma dobry lub bardzo dobry poziom ogólnego rozwoju umysłowego, jego rozwój emocjonalny jest prawidłowy, ma podstawowe potrzeby zaspokajane,
- żyje w przyjaznej atmosferze rodzinnej, ma dobre warunki domowe, jest związane emocjonalnie z bliskimi, jest akceptowane, kochane i szanowane, doświadcza życzliwości ze strony nauczycieli, nawiązuje poprawne relacje w klasie

SYNDROM BRAKU OSIĄGNIĘĆ

- dziecko nie skupia się
- nie odrabia zadań domowych i nie oddaje prac
- uczy się niewiele lub wcale
- uważa, że nauczyciele go nie lubią i są niesprawiedliwi
- według niego nauka jest nudna i do niczego się nie przyda

- prosi o pomoc i dodatkowe wyjaśnienia niezależnie od rodzaju i stopnia trudności zadania – chce zwrócić uwagę dorosłego
- podczas nowych zadań dziecko narzeka, płacze, ma napady hysterii i jest bezsilne – uspokaja się, gdy ktoś zaoferuje mu pomoc
- dziecko uczy się tylko wtedy, gdy poświęca mu się uwagę

Objawy te mogą wystąpić na podłożu relacji rodzice - dziecko:

- Poświęcanie dziecku całej uwagi rodziców, wynikające z różnych powodów: nadopiekuńczości, przewlekłej choroby dziecka, rozpadu małżeństwa rodziców, obecności tylko jednego z rodziców, innych przyczyn, które sprawiają, że dziecko potrzebuje o wiele więcej uwagi poświęcanej wyłącznie jemu.
- Brak wystarczającej uwagi dla dziecka wynikający z kolejności i okoliczności urodzenia, gdy dziecko jest niechciane, uwaga poświęcana jest rodzeństwu.

Czynniki te mogą prowadzić do tego, że dziecko staje się uległe lub dominujące, może wystąpić wyuczona bezradność i brak samodzielności.

ZAPOBIEGANIE NIEPOWODZENIOM SZKOLNYM

Porady i wskazówki dla rodziców i nauczycieli:

Aby przygotować małe dziecko do radzenia sobie ze szkolnymi wyzwaniami, trzeba zadbać o to, by wzrastało w atmosferze miłości i akceptacji oraz okazywania uczuć – bowiem źródłem pewności siebie, poczucia własnej wartości i samodzielności dziecka są bliskie relacje z rodzicami, dostrzeganie i chwalenie jego osiągnięć oraz stawianie mu realnych wymagań.

1. Tworzenie właściwych relacji w rodzinie.

→ Aby przygotować małe dziecko do radzenia sobie ze szkolnymi wyzwaniami, trzeba zadbać o to, by wzrastało w atmosferze miłości i akceptacji oraz okazywania uczuć – bowiem źródłem pewności siebie, poczucia własnej wartości i samodzielności dziecka są bliskie relacje z rodzicami, dostrzeganie i chwalenie jego osiągnięć oraz stawianie mu realnych wymagań.

2. Aktywne słuchanie.

3. Motywowanie dziecka.

4. Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów.

→ Taka umiejętność pozwoli dziecku radzić sobie w sytuacjach stresow-

wych, jej brak rodzi wiele złych emocji, a nawet agresję.

5. Stymulowanie zainteresowań czytelniczych.

6. Wczesne uczenie dziecka (np. umuzykalnianie, czytanie ...)

→ pozwoli na kształtowanie w dziecku ciekawości świata oraz stworzenie pozytywnego stosunku do nauki, polisensoryczne uczenie się (wieloma zmysłami np. dotykanie liter z szorstkiego materiału, lepienie z plasteliny...)

→ uczenie się w działaniu (np. piosenka z pokazywaniem śpiewanych elementów, wycieczki w ciekawe miejsca np. do zoo, ogrodu botanicznego, na pocztę, spacer, jazda na rowerze, pływanie...),

→ uczenie się przez zabawę (wspólna zabawa rodziców z dzieckiem np. segregowanie zabawek),

→ wzajemne uczenie się od siebie dzieci.

7. Wczesne rozpoznanie trudności dziecka.

8. Specjalistyczna pomoc.

SPECJALISTYCZNA POMOC

1. **Szkoła:** wychowawca, nauczyciele przedmiotu, pedagog, psycholog szkolny
2. **Poradnia psychologiczno-pedagogiczna**
3. **Poradnia dla rodziców**
4. **Specjaliści poza szkołą** (lekarz rodzinny, okulista, ortopeda, laryngolog, psycholog, neurolog...)

Specjalistyczna pomoc na terenie naszej poradni:

Dziecko może zgłosić rodzic, nauczyciel za zgodą rodzica, pełnoletni uczniowie zgłaszają się na własną prośbę).

badanie psychologiczne:

- określenie poziomu sprawności intelektualnej,
- poziomu rozwoju funkcji poznawczych, sprawności ruchowej,
- określenie mocnych stron,
- określenie funkcji, które rozwijają się nieprawidłowo

badanie pedagogiczne:

- określenie trudności w czytaniu i pisaniu
- analiza błędów i rodzaju trudności- określenie stopnia znajomości zasad ortografii i ich praktycznego stosowania
- rekomendacje do pracy w domu i szkole (formy pomocy szkolnej: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, gimnastyka korekcyjna, logopedia)
- zalecenie dodatkowych specjalistycznych diagnoz, zalecenie udziału dziecka, rodziny i dziecka w specjalistycznych formach pomocy np. udział w terapii pedagogicznej na terenie poradni.

Literatura cytowana:

- M. Bogdanowicz, A. Adryjanek, M. Rożyńska - *Uczeń z dysleksją w domu*. OPERON, Gdynia, 2007.
- M. Bogdanowicz, A. Adryjanek - *Uczeń z dysleksją w szkole*. OPERON, Gdynia, 2005.
- G. Krasowicz - *Język, czytanie, dysleksja*. Agencja Wydawniczo-Handlowa AD, Lublin, 1997.
- A. Nowak, - *Spotkanie z rodzicami*. Oficyna Wydawnicza G&P, Poznań, 2000.
- H. Skibińska - *Praca korekcyjno-kompensacyjna z dziećmi z trudnościami w pisaniu i czytaniu*. WSP, Bydgoszcz, 1996.
- A. Smoleńska - *Ćwiczenia wyrównawcze w zakresie czytania i pisania*. MEN, Kraków, 2003.
- M. Szurmiak - *Podstawy reedukacji uczniów z trudnościami w czytaniu i pisaniu*. Warszawa, 1987.
- Red. A Umińska - *Trudności szkolne*. Wydawnictwo LITERAT, Toruń, 2014.
- Red. A Umińska - *Uczenie się*. Wydawnictwo LITERAT, Toruń, 2014.
- B.J. Zimmerman, S. Bonner, R. Kovach - *Pomóc własnej skuteczności*. GWP Pedagogika, Gdańsk, 2005.